

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма Дошкільна освіта

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «27» серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Комунікативні технології в дошкільній освіті
Викладач	Мацук Людмила Олександрівна, кандидат педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	0986232405
Е-mail викладача	liudmila.matsuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна / заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування мовлення дітей дошкільного віку засобами інноваційних технологій, як складного, багатопланового процесу встановлення і розвитку контактів між людьми, що виникає на основі потреб і спільних дій та включає в себе обмін інформацією, сприймання та розуміння іншого. Навчальна дисципліна передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки бакалаврів дошкільної освіти в сфері мовленнєвої діяльності дошкільника: оволодіння системою знань, необхідною для виховання мовленнєвої особистості дитини, своєчасного та ефективного опанування мовленням та мовою, як вагомим досягненням дошкільного дитинства, для здійснення комунікативно-мовленнєвої діяльності; оволодіння дитиною культурою мовлення та спілкування з допомогою інноваційних комунікативних технологій.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою вивчення навчальної дисципліни «Комунікативні технології в дошкільній освіті» є підготовка студентів до виконання основних професійних функцій у сфері мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. Мета реалізується через цілі: - надання студентам знань про методи та технології організації мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку; - становлення наукового світогляду майбутніх педагогів, розвитку у них стійкого інтересу до самопізнання, самовиховання і самоосвіти; - вивчення рівня сформованості мовленнєвої комунікації у дітей старшого дошкільного віку засобами КТ;	

- підготовка до практичного здійснення формування мовленнєвої та комунікативної компетенції дітей в сучасних умовах дошкільної освіти;
- розробка та використання на практиці проєктів, ІКТ, ТРВЗ, арт-технологій та різних ігор та вправ на формування комунікативних навичок дітей дошкільного віку;
- вивчення, аналіз та узагальнення набутого практичного досвіду у закладах дошкільної освіти.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.

КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02 Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-03 Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-04 Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-06 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-07 Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-09 Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний

навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПР-12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-16 Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПР-18 Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

ПР-22 Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12/4
практичні	18/6
самостійна робота	60/80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
VI	012 Дошкільна освіта	третій	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Методи та технології організації мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	2/2	2/2	10/14
Тема 2. Проектна діяльність як інструмент розвитку комунікативних навичок дошкільників	2/-	2/-	10/14

Тема 3. ІКТ як засіб обміну інформацією.	2/-	4/2	10/12
Тема 4. Використання ІТ на мовленнєвих заняттях в різних вікових групах	2/2	4/-	10/12
Тема 5. Ігрові технології у розвитку мовлення дітей дошкільного віку	2/-	4/2	10/18
Тема 6. Арт технології у розвитку мовлення дітей дошкільного віку	2/	2/-	10/10
ЗАГ:	12/4	18/6	60/80

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті http://surl.li/uqzluk Вид контролю: залік Підсумкова оцінка (за роботу на практичних заняттях 50x10 = 50 балів, максимальна – 50 б.) Тестування – 50 балів. Разом – 100 б.
Вимоги до письмової роботи	Виконання письмових завдань, поданих до планів практичних занять, є обов'язковим складником підготовки до заняття і оцінюються додатково. Письмові роботи повинні виконуватися самостійно й перевірятись під час практичного заняття. Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua (для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії)
Семінарські (практичні) заняття	Семінарські та практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Оцінка за такі заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового	Обов'язкова присутність на заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх практичних

контролю	занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. Оцінки за поточне тестування, відповіді на семінарських та практичних занять, виконання контрольної роботи та завдань на самостійне опрацювання.
Підсумковий контроль	Залік за поточними оцінками або у формі тестування за 100б. шкалою https://d-learn.pnu.edu.ua .

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи).

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності відповідно до Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <http://surl.li/lwljui> – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти (ЗВО) інших видів політики, передбачених нормативними документами, що регулюють освітній процес у ЗВО.

Під час моделювання мовленнєвих форм роботи з дітьми раннього і дошкільного віку слід надавати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

У випадку порушення норм академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Відвідування занять. Обов'язкове. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Неформальна освіта: Згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <http://surl.li/ifaicf>. Зараховуються результати

неформальної освіти в залежності від кількості годин та тем, які повинні відображати матеріал практичних занять. Наприклад, 2 години, які були отримані в результаті неформальної освіти зараховуються як одне практичне заняття з відповідної теми. Обов'язковою умовою визнання результатів неформального навчання здобувача в рамках вибіркової складової освітньої програми є відповідність цих результатів рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

8. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні Київ, 2021. 125с.
2. Балаєва К. С. Упровадження інноваційних технологій у професійну діяльність вихователя дошкільного навчального закладу: методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів напрямку підготовки «Дошкільна освіта». Чернівці: «Родовід», 2015. 212 с.
3. Безсонова О. К., Гавриш Н. В. Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості дітей. Методичні рекомендації щодо використання коректурних таблиць, В-во «Слово». 2018. 336 с.
4. Богущ А., Маліновська Н. Методика розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку. Підручник. Київ : Слово, 2022. 344 с.
5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Підручник. 3-е вид., доповн. К., 2015. 349 с.
6. Зімнухова Л. О. Використання ІКТ в освітньо-виховному процесі в ДНЗ. URL : http://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/6564/443009/sitepage_53/files/zimnuhova_dosvid1.pdf
7. Навчально-методичний посібник « ІТ та Wiki-технології у роботі сучасного закладу дошкільної освіти» URL : <https://vseosvita.ua/library/navchalno-metodicnij-posibnik-it-ta-wiki-tehnologii-u-roboti-sucasnogo-zakladu-doskilnoi-osviti-3059.html>
8. Рібцун Ю. В. Сходінками правильного мовлення : навч.-методич. посібн. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 240 с.
9. Рудік О. А., Березюк В. С. Інноваційні технології в ДНЗ. Х.: В-во «Основа». 2017. 224 с.
10. Чепурний Г. А. Освітня мнемотехніка: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець. 2020. 152 с.

Додаткова

11. Богущ А. М. Розвиток мовлення дітей четвертого року життя : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2019. 104 с.
12. Богущ А. М. Розвиток мовлення дітей п'ятого року життя. Київ : Генеза, 2017. 184с.
13. Гавриш Н. Казкові стежиночки. Київ: Генеза, 2017. 72с.
14. Коваленко А. Розвиваємо мовлення вихователів: методичний турнір Вихователь-методист дошкільного закладу. 2016. № 11.
15. Логвинчук С. Мовленнєва компетенція – засобами гри (ефективний досвід). Дошкільне виховання. 2016. №2.
16. Методика розвитку мовлення дітей дошкільного віку: навч. посібник укладачі : Л. М. Єфименко, Ю. В. Сирова ; Харківський коледж Комунального закладу

«Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2019. 110 с.

17. Полевикова О. Б., Швець Т. А. Інтегровані заняття із пріоритетом мовленнєвої діяльності. Молодший дошкільний вік. II півріччя : навч.-метод. посіб. Харків. 2018. 123 с.
18. Замелюк М. Казкотерапія як інноваційна здоров'язбережувальна технологія у просторі сучасного дошкільного закладу. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2017. С.14-19

Інтернет-ресурси

1. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник за ред. А.М. Богуш. Вид. 2-ге, доповнене. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. 704 с.
<http://194.44.152.155/elib/local/sk727623.pdf>
2. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика : Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах : [підручник] / За ред. А. М. Богуш. Електронна версія за посиланням: <http://goo.gl/zqpaJp>
3. Методичні рекомендації до Базового компонента дошкільної освіти (17.03.2021). URL: <https://uied.org.ua/metodichni-rekomendaczi%D1%97-dobazovogo-komponenta-doshkilno%D1%97-osviti/>

Викладач _____ Людмила МАЦУК (завідувач, професор кафедри ТМДСО)